

Jordejer?

Du er vigtig
for rød glente
– læs side 3

Den røde glente

– Danmarks smukkeste skraldemand

Den røde glente – rød krop og kløftet hale

Du kan typisk se den eminente flyver og elegante rovfugl med den smukke, kløftede hale, når den glider søgende hen over landskabet med sin røde krop, der yder minimal luftmodstand.

Når den opdager noget på jorden – dødt eller levende – stopper den brat op i luften, dykker ned og snapper føden, hvorefter den stiger sikkert igen.

Foto: Per Bækgaard

2 råd, der beskytter rød glente:

- Brug ikke gift i naturen
Glenten æder gerne svækkede og døde dyr, og det gør den særligt sårbar over for ophobning af gift fra for eksempel bekæmpelse af mus og rotter.
- Sørg for fred ved dens rede
Glenten forlader hurtigt et ynglested, hvis mennesker forstyrrer den nær reden. Det kan for eksempel være skovningsarbejde i yngletiden eller anden larm fra mennesker i nærheden af reden.

Sådan hjælper du rød glente

- Ejer du jord? Du spiller en vigtig rolle!

Den røde glente er en fascinerende og attraktiv fugl at have boende på sin jord. Det er ekstra vigtigt for rød glente, at du som lodsejer ser fuglen som en gevinst

for din jord og for Danmarks natur, frem for måske at bekæmpe den. Du kan let hjælpe rovfuglen.

8 ting du kan gøre for glenten på din jord:

- Begræns forstyrrelser i marts, april, maj og juni
- Undlad at bruge muse- og rottegift uden for bygninger og tekniske anlæg
- Respekter forbuddet mod parathion, carbofuran og andre farlige giftstoffer
- Begræns brændesankning og opskæring nær redestedet
- Undlad bukkejagt fra skydetårne eller lignende standpladser nær redestedet
- Gå i dialog med lokale repræsentanter for DOF om frivillig beskyttelse af redestederne
- Indsaml døde glenter til DOF og myndighederne. Brug altid handsker på grund af fare for forgiftning
- Indrapporтер nye ynglepar til DOF

DOF håber på din gode vilje til at bruge rådene til gavn for den røde glente.

Foto: John Larsen

Plads til mindst dobbelt så mange ynglepar i Danmark

Antallet af rød glente, der yngler i Danmark, kan fordobles inden for de kommende år. Det vurderer en analyse fra DOF's Projekt Fokuseret Fugleforvaltning.

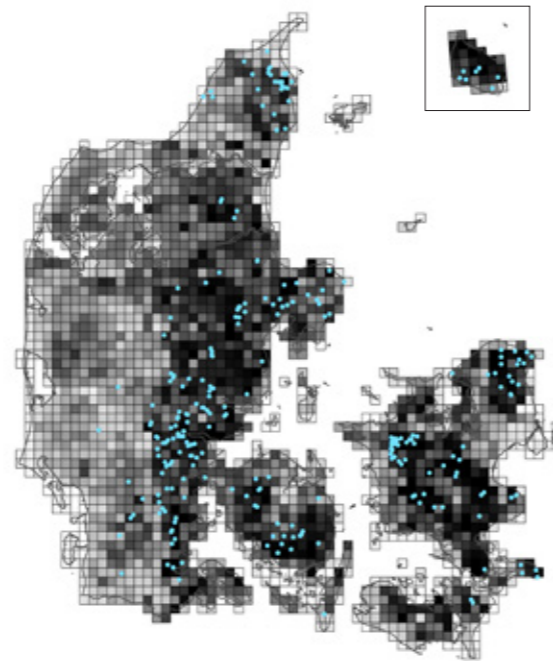
Analysen bekræfter, at rød glente foretrækker at yngle i områder med varieret landskab. Området skal rumme agerland og løv- eller blandet skov, lige som det gerne må være bakket. Glenten undgår derimod tæt bebyggede områder.

På kortet her fremgår det, hvor landskabet, ifølge analysen, er mest attraktivt for rød glente, så den med tiden kan slå sig ned for at yngle. Jo mørkere, et område er, jo mere interessant er det for glenten. Prikkerne viser, hvor glenten har haft rede et eller flere år i perioden 2000-2013.

Der er altså mange steder i landet, hvor landskabet er så attraktivt for glenten, at det kan trække nye ynglepar til.

Det danske landskab egner sig perfekt til den smukke rovfugl med den kløftede hale. Fuglen trives i det åbne og mosaikagtige landskab med en stor variation af forskellige afgrøder, husdyrhold og småskove.

Glenten bruger de åbne områder til at finde sin føde i. Den har en varieret kost, men er især kendt som

Kortet viser de landskabstyper, som er attraktive for rød glente. Jo mørkere, jo bedre for fuglen. De blå prikker er registrerede ynglepar. Kilde: Fokuseret Fugleforvaltning

specialist i at finde og fortære ådsler. Glenten jager også padder, krybdyr, mus, rotter, hareunger, småfugle, kragefugle og måger.

Udryddet og vendt tilbage

Siden 1970 er den røde glente langsomt vendt tilbage til Danmark efter at have været udryddet helt siden 1910.

I 1800-tallet var rovfuglen en almindelig dansk ynglefugl. Den holdt sig ofte tæt til mennesker, hvor den levede af småvildt og ådsler, som den fandt på møddingerne, affaldssteder og lignende. Men skytter, jægere og landmænd anså glenten for at være et skadedyr og bekæmpede den.

Foto: Nils Bidstrup Mortensen

Antal ynglepar af rød glente 2000-2014

Kilde: Truede og sjældne ynglefugle i Danmark 1998-2012, DOFT 108: 1, 2014 og Fokuseret Fugleforvaltning

- Siden 1998 er antallet af ynglepar i Danmark vokset fra 21 til 108 i 2014
- Fra 2007 til 2014 er antallet af ynglepar fordoblet
- Flest glentepar yngler i Østjylland, efterfulgt af Sydøstjylland og Nordjylland. Færre yngler på Fyn, Vestsjælland og i Nordsjælland
- Danmark forventes i fremtiden at huse en større andel af Europas røde glenter, fordi klimaforandringer reducerer og flytter dens udbredelsesområde mere mod nordøst

Skudt og forgiftet i Danmark

Foto: John Larsen

For ikke så længe siden blev den røde glente beskudt og forgiftet i Danmark. Det skete endda, selv om den er totalfredet i Danmark, ligesom alle rovfugle. De seneste tilfælde af forgiftning af rød glente med carbofuran var i 2012, så måske er der håb om, at forgiftning endelig er stoppet.

Danmark har en særlig forpligtelse til at beskytte glenten, fordi den står på EU-fuglebeskyttelsesdirektivet over arter, som vi skal gøre en særlig indsats for at beskytte. Desuden er den røde glente på den internationale rødliste over truede arter.

Vigtig som skraldemand i naturen

Glenten rydder op i naturen ved at æde svækkede og døde dyr. Det gør den til en vigtig fugl i naturen. Men det gør den også meget sårbar over for bekæmpelse af rotter og mus med gift i naturen.

Døde glenter har ofte gift i kroppen, viser undersøgelser fra Frankrig og England. Mange voksne glenter dør unaturligt før tid, formentlig er mange forgiftede.

Går tilbage i Europa

Rød glente lever kun i Europa, hvor den er gået tilbage de seneste 100 år.

Langt størsteparten af verdens bestand af rød glente holder til i Tyskland, Spanien og Frankrig. I de nord-europæiske lande udvikler bestandene sig godt, men i Sydeuropa går de tilbage.

I visse lokale områder er bestanden halveret i løbet af 10 år, mens den er gået frem i andre områder.

Ifølge rapporter fra verdens største naturbeskyttelsesorganisation, BirdLife International, foregår målrettet jagt og forgiftning af glenten særligt i Spanien og Portugal, hvor de danske glenter overvintrer.

Bekæmpelsen sker blandt andet i områder med intensiv kaninjagt. Her udlægger jægere forgiftede ådsler til glenterne eller skyder dem.

Andre steder dør glenterne utilsigtet af at spise forgiftede mus i plantager og på vildtudsætningspladser.

De fleste danske røde glenter trækker sydpå i september-oktober for at overvinde i Sydeuropa. I begyndelsen af marts vender de tilbage til Danmark, hvor de op søger deres gamle territorium fra året før.

I de seneste år er flere glenter dog begyndt at overvinde i Danmark. Det er også set i Sydsverige, hvor over halvdelen af ynglefuglene bliver i Sverige om vinteren.

Unge glentepar forstyrres nemt

De første år efter pardannelsen er den røde glente en uerfaren forælder, og der skal ikke meget til, før den opgiver at få unger.

Den vigtigste årsag til mislykkede yngleforsøg er menneskers forstyrrelser. Særligt i begyndelsen af sæsonen er glenten meget følsom over for længerevarende forstyrrelser ved reden.

Efter 3-4 år er parret blevet langt dygtigere og kan efterhånden sende flere og flere unger på vingerne i juli måned. Det giver mulighed for et langt og produktivt liv, da en glente i naturen kan blive 20 år gammel.

Meget tyder også på, at de ældre glentepar ikke i samme grad lader sig forstyrre af rutinepræget mark- og skovarbejde.

De røde glenter er meget trofaste, og et glentepar holder sammen, til den ene dør. De fleste par har i deres territorium flere reder, som de genbruger år efter år.

Glenteunger i Gribskov. Foto: Per Ekberg Pedersen

Plads til mange flere ynglepar i Danmark

Det er realistisk, at den danske bestand af rød glente kan vokse kraftigt og blive fordoblet over de kommende år. Danmark har de ideelle landskabstyper, og rød glente går frem i vores nabolande.

Men glenten har brug for en fælles indsats fra jordejere, jordforvaltere og brugere af skovområder i Danmark. Læs de konkrete råd side 3.

Foto: John Larsen

Det gør DOF for glenterne:

- Sikrer en god dialog mellem skovejere, landmænd og myndigheder
- Registrerer ynglende glenter i Danmark
- Oplyser om glentens leveforhold og behov
- Motiverer jordejere til at beskytte den frem for at bekæmpe den
- Sørger for at sikre rederne mod forstyrrelse, hvis det er nødvendigt

Læs mere om den røde glente

Handlingsplan for rød glente i Danmark 2005, Miljøministeriet, www.sns.dk

Forslag til en forvaltningsplan for bevarelsen af rød glente i Danmark, Dansk Ornitologisk Forening, www.dof.dk

Danmarks Fugle, Dansk Ornitologisk Forening, www.dof.dk/roedglente

Foto: Per Hallum

© Dansk Ornitologisk Forening, 2014
Finansieret af VILLUM FONDEN gennem
Projekt Fokuseret Fugleforvaltning.

Tekst: Tine Stampe,
Michael Borch Grell,
Uffe Rasmussen

Kontakt

Dansk Ornitologisk Forening (DOF)
www.dof.dk, tlf. 33 28 38 00, dof@dof.dk

Rød glente – artskoordinator,
Kim Skelmose, DOF Østjylland

Forsidefoto: Per Hallum
Bagsidefoto: John Larsen
Layout og produktion: www.graphicco.dk

Den røde glente – vigtig at beskytte

Få mere at vide om at beskytte den røde glente i denne folder.

Er du lodsejer, kan du spille en afgørende rolle for Danmarks smukkeste skraldemand.

Den røde glente er tilbage i Danmark efter at have været udryddet siden 1910. Vi har igen en naturlig bestand af den smukke røde glente i det moderne skov- og landbrug. Men der er stadig behov for at beskytte den. Den bliver stadig skudt og forgiftet i visse lande i Europa.

Her kan du læse om den røde glentes vanskelige levevilkår, samt om den indsats ejere, forvaltere og brugere af skovområder kan yde for at sikre, at vi får en rigere natur med flere røde glenter i Danmark.

Hjælp den røde glente i Danmark:

- Brug ikke musegifte i naturen
- Giv glenten fred ved ynglestedet

▶ *Læs mere på www.dof.dk*

